

INTERNATIONAL HOLOCAUST REMEMBRANCE ALLIANCE

22 November 2017

Препоръки за учебни пътувания до обекти, свързани с Холокоста

Тези препоръки, публикувани за пръв път през 2001 г. като насоки, наскоро бяха разширени, за да отговорят на значителното увеличаване през последните няколко години на учебните пътувания на младежи до автентични и неавтентични места, свързани с Холокоста. Автентичният обект е място, където по време на Холокоста се е случило историческо събитие. Много от тези обекти са превърнати в паметници и/или образователни обекти и/или музеи.

Различни организации и училища в нарастващ брой държави организират посещения до обекти, свързани с Холокоста, в много страни в Европа, в Израел, в Съединените щати и в други страни.

През изминалото десетилетие дни за възпоменание на Холокоста са били обявени със закон в повече от тридесет държави по света, а през ноември 2005 г. ООН прие резолюция, с която определи 27 януари за ежегоден Международен ден в памет на жертвите от Холокоста. В резултат на това се увеличи броят на организиранията посещения на автентични и неавтентични обекти по време на дните за възпоменание на Холокоста.

Учебните пътувания до обекти, свързани с Холокоста – както до автентични, така и до паметници и музеи – изискват сериозна подготовка, активно участие и последващи дейности. Тези дейности трябва да поставят ясен акцент върху изучаването на историята на Холокоста, но могат да бъдат обогатени и с интердисциплинарни подходи. Посещението на тези места не може да бъде самоцел - преподавателите би следвало да планират учебните пътувания и последващите ги дейности в класната стая по такъв начин, че се постигат и надграждат очакваните резултати от учебната програма.

Едно цялостно изучаване на Холокоста трябва да включва гледните точки на жертвите, извършителите, сътрудниците, наблюдателите и спасителите. По време на посещения в бивши концентрационни лагери или центрове за унищожение обаче, основният акцент следва да бъде преживяното от жертвите. Изучаването на ролята и действията на онези, които са извършили убийствата, трябва да бъде по-скоро част от подготовката на посещенията или от последващите дейности, а учителите трябва да подбират подходящи педагогически подходи, така че учениците да не се идентифицират с извършителите.

Персоналът на автентичните и неавтентични обекти трябва да предостави помощ, информация и ресурси за подготовката на последващите уроци в училище, а преподавателите трябва да планират достатъчно време за тези дейности в техните класове.

Най-пълният източник за обекти, свързани с Холокоста, включително интерактивна карта на всички паметници на Холокоста, паметници, мемориални места, институции и музеи в памет на жертвите на нацизма, може да се види на: www.memorial-museums.net/

Резюме:

Подготовка на учебни пътувания до места, свързани с Холокоста

- Посещението на автентичен или неавтентичен обект не трябва да бъде считано само по себе си за достатъчно за изучаване на Холокоста. Преподавателят трябва да е наясно относно целите на едно посещение на автентичен или неавтентичен обект. Как то ще бъде допълнено, разширено и развито от работата в класната стая?
- Важно е посещението да бъде планирано съвместно с експерти, представители на обекта.
- В идеалния случай, преподавателите осъществяват предварително посещение и/или посещават обучения за учители, свързани с организирането на учебно пътуване до обекта на ученици.
- При подготовката трябва ясно да се обясни, че автентичният обект е паметник със собствена история и че посещението на този обект може да включва обучение не само за миналото, но и как миналото се помни и отбелязва.

Посещение на обектите

- Посещенията на автентични и неавтентични обекти създават специални учебни изживявания и възможности, различни от тези в класната стая. Едно посещение може също така да повиши „статута“ на даден предмет в очите на учениците, които виждат, че за да направят посещението, те са били изведени от училище и от други часове.
- Автентичните обекти притежават уникална атмосфера, която може да породви специално желание за учене и която предизвиква силни емоции. Задължение на преподавателя е да осъзнава, че ще изложи своите ученици на тези силни емоции и да вземе предвид това при структурирането на посещението.

- Автентичните обекти предоставят възможности за задълбочено изучаване на конкретни места и моменти във времето.
- Възможността за изучаване на оригинални артефакти може да стимулира интереса, мотивацията и ученето и може да осигури директна и осезаема връзка с хора в миналото, която трудно може да се възпроизведе в класната стая.
- Посещението на автентичен обект трябва да се фокусира върху историята на този обект. Учениците трябва активно да използват обекта като историческо доказателство, за да проучат темите и въпросите, които са били обсъдени преди посещението. На посещението не трябва да се гледа само като на възможност да се отговори на тези исторически въпроси, а като на стимул за нови исторически, морални и етични въпроси.
- Ролята на учителя по време на посещения на автентични и неавтентични обекти е от първостепенно значение, въпреки че той/тя може да не е екскурзовод на своите ученици на самия обект.
- Повечето ученици не са свикнали да се учат от автентични и неавтентични обекти, а много от тях нямат необходимите умения за учене в такава среда. Следователно неавтентичният обект и автентичният обект трябва да улеснят обучението на учениците по време на посещението, като им се помогне да интерпретират видяното.
- Преподавателят трябва да насърчи обсъждания и разсъждения по наблюдавания обект като неразделна част от посещението, като осигури място и време, за да направи това възможно.

Последващи действия след учебните посещения

- Последващата работа трябва да отговори на въпросите, повдигнати от учениците в резултат на учебното пътуване и да им помогне да представят това, което са научили по време на посещението, в по-широк контекст.

Препоръки за учебни екскурзии до места, свързани с Холокоста

Посещението на автентичен или неавтентичен обект не трябва да се счита само по себе си за достатъчно за изучаване на Холокоста. Преподавателят трябва да е напълно наясно с целите на посещението на един автентичен и неавтентичен обект. Как то ще допълни, разшири и развие работата в класната стая?

Изучаването на Холокоста, тема, която е трудна и сложна, е образователен процес. Въпреки че учебните пътувания могат значително да повишат образователния опит на учениците, посещението на паметници и музеи на Холокоста не може да замени уроците по история. За педагогически предложения, разработени от Международната работна група по въпросите на образованието, възпоминанието и изследванията на Холокоста, за това какво и как да преподаваме за Холокоста, [кликнете тук](#).

Важно е посещението да бъде внимателно планирано и при подготовката му преподавателят да се свърже с експерти от обекта за съвети.

Печатните или уеб базирани материали, като например листовки, дигитални и брошури, могат да бъдат получени предварително от експерти от обекта и да бъдат предоставени на учениците преди посещението им. Тези материали често са безплатни или могат да бъдат закупени.

Например, според образователния отдел в [Саксенхаузен \(Sachsenhausen\)](#): „Малко преди посещението на мемориала е полезно посещението още веднъж да се обсъди с учениците. От жизненоважно значение е учениците да разберат, че разположението на лагера е променено от времето на националсоциалистите. Снимките могат да помогнат на учениците да получат представа за обекта. Препоръчва се въпросите на учениците за лагера да бъдат събрани преди посещението.”

Пътуванията на ученици, които посещават автентични обекти, могат да бъдат организирани в различни образователни рамки от формалния (училища и ученически съвети/парламенти) и неформалния сектор (църковни групи и младежки организации). Очевидно е, че целите на тези посещения може да се различават в зависимост от причината и фокуса на пътуването, както то е замислено и оформено от всеки от организаторите. През последните години туристически компании също организират училищни посещения на автентични обекти. С установят пряк контакт с експертите от обектите, за да планират посещението си, а туроператорът може да координира цялата логистична организация.

Младежка група на посещение в Lern- und Gedenkort Schloss Hartheim, Австрия, юли 2003 г.

Родителското участие в подготовката на посещения на автентични обекти често дава усещането за по-голяма учебна общност, която подкрепя дейността преди, по време и след учебното пътуване.

В идеалния случай, преподавателите следва да направят предварително посещение и/или да посетят обучения за учители, свързани с воденето на ученици на учебно пътуване до обекта.

Редица обекти организират обучения за учители и семинари, които да обогатят познанията на тези от тях, които се интересуват от по-задълбочено разбиране за Холокоста като цяло и за това, което се е случило на конкретния мемориален обект в частност.

Например в Мемориалния център на Холокоста в Будапеща „Освен че информираме учениците за Холокоста, центърът ни организира и програми за обучение на учители. По време на семинарите обсъждаме съвременни проблеми и дискутирани въпроси, свързани с изследванията на Холокоста и тяхното значение в социалната психология, историята и литературата. Филмовият клуб на учителя показва игрални и документални филми, които могат да се използват в учебни занимания. Дискусиите след прожекциите се ръководят от експерти.”

За повече информация относно обученията за професионално развитие, предлагани на много обекти, вижте списъка с връзки към уебсайтове, предоставени в края на този документ.

Много паметници на Холокоста се състоят от музейна изложба, както и от учебен център и/или образователна секция.

Например, Мемориалният музей за Холокоста на САЩ (USHMM) включва различни експонати и образователна секция. „Преподавателите, които водят ученици в Постоянната изложба [на USHMM], играят жизненоважна роля в подпомагането на музея да изпълни образователните си цели. Всяка година стотици хиляди студенти идват във Вашингтон, за да посетят музея и да научат за историята на Холокоста.

Постоянната изложба на USHMM може да обслужва множество образователни цели. Повечето преподаватели използват изложбата като въведение в учебния цикъл, за допълване на учебната програма в класната стая или като кулминация на учебния цикъл за Холокоста. Някои преподаватели разчитат на посещението на изложбата като основна възможност за запознаване на учениците с историята на Холокоста. Обхватът на

постоянната изложба осигурява на преподавателите от различни дисциплини – история, литература, социални науки, наука и изкуство – начини за ефективно интегриране на посещението в Музея в техните учебни програми.”

При подготовката трябва да стане ясно, че автентичният обект е паметник със собствена история и че посещението на този обект може да включва обучение не само за миналото, но и как миналото се почита и отбелязва.

Мемориалните обекти, свързани с Холокоста, често включващи гробища, всъщност са тържествени места. Преподавателите трябва да преценят най-добре броя на свързаните с Холокоста обекти, посещавани от техните ученици по време на учебните им пътувания. Важно е да се гарантира осигуряването на достатъчно време за обиколка на всеки обект, въпреки логистичните и други проблеми, свързани с графика.

1 септември 2005 г., запалване на свеци при Стената на смъртта в Аушвиц I-Stammlager. Полски студенти, участници в конференцията „Първият ден на Втората световна война”, организирана от Международния образователен център за Аушвиц и Холокоста (ИСЕАН). С любезното съдействие на ИСЕАН, Държавен музей Аушвиц-Биркенау, Полша.

Автентичните обекти включват и образователни центрове, които се фокусират върху популяризирането на информираността с надежда за бъдещето. Образователната цел на много от образователните центрове, разположени както в автентични, така и в неавтентични обекти, често е триизмерна:

- **Образование:** Да се развиват и разпространяват знания за тази безпрецедентна трагедия.
- **Памет:** Да се съхрани споменът за тези, които са пострадали.
- **Съвест:** Да се насърчават посетителите да размишляват върху моралните и духовни въпроси, породени от Холокоста, както и върху своята лична отговорност.

Някои учители често повдигат въпроса: „Защо трябва да караме нашите ученици да посещават място, което е било унищожено и където има толкова малко да се види?“ Този въпрос може да послужи като старт за дискусия в класната стая преди посещението, давайки възможност на преподавателите и учениците да проучат редица измерения, свързани с посещаването на такива обекти.

Обиколка на обектите

Посещенията на автентични и неавтентични обекти създават специални учебни изживявания и възможности, различни от тези в класната стая. Посещението може също така да повиши „статута“ на даден предмет в очите на учениците, които виждат, че за да направят посещението, те са били изведени от училище и от други часове.

По време на посещения, свързани с Холокоста, на автентични и неавтентични обекти, учениците често получават подробна информация за извършителите, сътрудниците, жертвите, мълчаливите наблюдатели и спасителите. Например, в Майданек (Majdanek) в Полша учениците могат да повдигат въпроси за мълчаливите наблюдатели, които са живеели в околностите на лагера. Дома на Ванзейската конференция (House of the Wannsee Conference) в Германия, организира семинари за Холокоста за широк кръг от групи, сред които и държавни служители, на които се изучава участието на нацистката бюрокрация в планирането и осъществяването на Холокоста.

През последните няколко години бяха организирани семинари за младежи в много мемориални обекти, свързани с Холокоста, като Ravensbrueck, Sachsenhausen, Buchenwald и Bergen Belsen. Тези курсове осигуряват възможност за прекарване на няколко дни в тези мемориали, навлизайки по-задълбочено в историята на обектите.

*Дом на Ванзейската конференция;
Студенти, които разглеждат
постоянната изложба*

*Дом на Ванзейската конференция;
Студенти, които разглеждат
постоянната изложба*

Тези семинари акцентират върху:

- История на сградите, структурни основи, обрасли места, открити обекти и документи
- Исторически контекст на лагера
- Комплексни взаимоотношения между лагера и жителите, живеещи наоколо, по време на нацисткия период
- История на обекта от Втората световна война и на мемориала
- Проучване и разсъждения върху убежденията, поведението и чувствата на посетителите
- Срещи с други хора и последвалата конфронтация със собствените ти вярвания, поведение, страхове и надежди

Работата, извършвана по време на тези семинари, е ориентирана към действия и процеси. В допълнение към изучаването на обекта, на дискусиата и работата с документи и литература се отделя специално внимание на активната обработка на обектите чрез поддръжка и изкопни работи, изложби, изкуство, интервюта, снимки, видео и др. Емоционалните аспекти са не по-малко важни от интелектуалните, а атмосферата на взаимно доверие позволява на участниците да се сблъскат и да проучат въпроси, свързани с тези места.

Автентичните обекти осигуряват уникална атмосфера, която може да създаде специално желание да се научи повече и която предизвиква силни емоции. Задължение на преподавателя е да осъзнава, че ще изложи своите ученици на тези силни емоции и да вземе предвид това при структурирането на посещението.

Посещението на автентичен сайт може да бъде образователно значимо и емоционално заредено изживяване за посетители от всички възрасти. В крайна сметка учениците не винаги могат да се подготвят за това, което ще почувстват и ще видят там. Тези посещения, които всъщност „съживяват” учебниците, обикновено оказват по-голямо въздействие от изучаването на темата в класната стая. Учениците често смятат, че техните учители имат някакви очаквания за поведението им на обекта. Учителите обаче трябва да знаят, че липсата на плач и/или смях не трябва да ги възпира от това да водят групи там в бъдеще. Важно е както за учениците, така и за учителите да осъзнаят, че реакциите при посещение на автентичен обект, свързан с Холокоста, няма как да са еднакви.

За някои ученици воденето на дневник за техни посещения в автентичен обект може да бъде полезно. Учениците могат да пожелаят да отразят своите преживявания, въпроси и спомени в писмен вид и спонтанно в личен дневник. Впоследствие учениците могат да пожелаят да обсъдят своите бележки и въпроси. Много ученици установяват, че воденето на дневници, когато учат за Холокоста или посещават мемориални обекти, свързани с Холокоста, способства за това да разбират себе си по-добре.

Автентичните обекти предоставят възможности за задълбочено изучаване на конкретни места и моменти във времето.

Всеки автентичен обект има свой собствен исторически контекст и следователно посещението на всеки един обект е уникално само по себе си. Важно е да се запомни, че макар студентите да могат да видят следи и останки на много автентични обекти, практически е невъзможно да се пресъздаде случилото се на този автентичен обект по време на Холокоста. Историята на всеки отделен паметник трябва специално да бъде разказана на учениците, особено когато учениците могат да посетят повече от един обект в една и съща седмица.

Когато посещават неавтентичен обект, учениците в действителност често все едно ходят два пъти там, тъй като не стоят на действителното място, където са настъпили събитията. В музеи, които не са построени на автентични обекти, студентите всъщност не се сблъскват с предмета на урока, докато не влязат при експонатите.

Например, в „Яд Вашем”, Мемориалния център в памет на мъчениците и героите на Холокоста, разположен на Хълма на възпоменанието в Йерусалим, учебният комплекс умишлено е построен далеч от шума и суетата на главните булеварди, сякаш за да даде знак на онези, които минават през вратите му, че влизат в място, което ги кара да си спомнят.

организаторите на пътуванията не само да дадат възможност на учениците да видят как хората са били убивани в индустриален мащаб поради псевдонаучна расова идеология, но също така и да покажат богатия културен и духовен облик на еврейския живот преди Холокоста. Тъй като учениците се сблъскват със следи от предвоенния еврейски живот и еврейските обичаи, те получават повече информация за историята на жертвите, чиито имена и идентичност са заличени от извършителите и техните сътрудници.

Възможността за изучаване на оригинални артефакти може да стимулира интереса, мотивацията и ученето и може да осигури директна и осезаема връзка с хора от миналото, която трудно може да се възпроизведе в класната стая.

Автентичните мемориални сайтове, като лагерите за унищожение, построени от нацистка Германия, са с много мощно въздействие в смисъл, че принуждават учениците да се изправят пред злото в неговата най-крайна форма. Важно е обаче да се помни, че преди човешките същества, вкарани в тези свързани с Холокоста лагери като затворници, те са имали сравнително нормален живот. Препоръчително е

Отец Емил Шуфани и негови колеги на посещение в Яд Вашем през февруари 2003 г. Предоставена от „Яд Вашем”, Израел

Преподавателят носи отговорност пред учениците и трябва да бъде сигурен, че посещението на автентичен обект или музей е подходящо за възрастта на неговите ученици. От съществено значение е педагогът да се консултира с експерти от автентичния обект или музей дали има препоръчителна минимална възраст.

Посещението на автентичен обект трябва да се фокусира върху историята на този обект. Учениците трябва активно да използват мястото като историческо доказателство, за да проучат темите и въпросите, които са били обсъдени по време на предварителната работа. Посещението не трябва да се разглежда само като възможност да се отговори на тези исторически въпроси, а и като стимул за нови исторически, морални и етични въпроси.

Холокостът е извършен на европейския континент. Когато посещавате конкретен автентичен обект, често е трудно да го свържете с неговия по-широк контекст в историята на Третия райх като цяло и по-конкретно с „Крайното решение на еврейския въпрос”. В светлината на това се препоръчва, когато е възможно, да се планират посещения на автентични обекти след преминато обучение. За педагогически предложения, разработени от Международната работна група по въпросите на образованието, възпоминанието и изследванията на Холокоста, за това какво и как да преподаваме за Холокоста, [кликнете тук](#).

Ролята на учителя по време на посещения на автентични и неавтентични обекти е от първостепенно значение, въпреки че той/тя може да не е екскурзовод на своите ученици в самия обект.

Предварителният контакт с екскурзовода е препоръчителен, когато това е възможно. Учителите трябва да придружават своите класове, за да създават стабилна учебна среда, която да гарантира, че техните ученици имат подходящо поведение по време на посещението им.

Студенти, посещаващи изложба в Берген Белсен, Германия

Например, според кодекса за посетители на мемориала Паметник-Терезин: „През цялото време на местата, администрирани от Мемориала „Терезин“, посетителите са длъжни да се държат възпитано и почтително и с респект към историческото, социалното и културното значение на самия Паметник-Терезин, както и с възможно най-голямо уважение и към материалната същност на тези паметници, и към другите посетители.”

Повечето студенти не са свикнали да се учат от автентични и неавтентични обекти, а много от тях нямат и необходимите умения за учене в такава среда. Следователно неавтентичният обект и автентичният обект трябва да улеснят обучението на учениците по време на посещението, като се помогне на учениците да интерпретират видяното.

Преди посещенията експертите от обектите трябва да отчетат възрастта на учениците, различните нужди от обучение и различната степен на знания. Образователните дейности могат да включват осигуряване на уроци за ориентиране и/или разясняване, обиколки с екскурзовод, разпечатани материали, аудио ръководства и др.

По време на посещения на обекти, свързани с Холокоста, преподавателите трябва да изберат подходящи учебни дейности и да избягват използването на симулации, които насърчават учениците да се идентифицират с извършителите или жертвите. Въпреки че съпричастността може да бъде много ефективна техника за проявяващи интерес към

историята млади хора, наблягайки върху човешкия опит и отговорите на събития от миналото, трябва да се полагат особени грижи при подбора на такива дейности, особено на автентични обекти.

Например, образователният персонал на Имперския военен музей е разработил аудио екскурзии за ученически групи, които посещават изложбата за Холокоста. Според техния образователен подход: „Как предизвиквате интерес у 14-годишни към историческа изложба, когато някои от най-важните експонати са толкова обикновени като четки за зъби, тенджери и тигани и стари обувки? Как представяте на младите хора историята за унищоженията и масовите убийства, без да насърчавате нездрав интерес към смъртта или дехуманизиране на жертвите?

Решението в изложбата за Холокоста в Императорския военен музей е да се използват аудио пособия, за да се съсредоточи вниманието на младите хора върху ключови артефакти и да се позволи тези предмети и личните истории зад тях да говорят сами за себе си.

Щом посетителят разбере, че тези ежедневни предмети са били възстановени от нацистките лагери за смърт на окупирана Полша – донесени там от жертви, измамни, че ги преселват и скоро ще започнат нов живот – значимостта им като веществен доказателство за геноцид става очевидна.

Членовете на персонала на автентични и неавтентични обекти, свързани с Холокоста, обикновено са добре обучени професионалисти, които не само са придобили огромен обем знания, но също така са се научили как да придружават посетители, включително училищни групи. Младежкото обучение от връстници е подход, при който мотивирани младежи активно се опитват да достигнат до своите връстници (често такива, които са на близка възраст и сходна среда), като им помагат да придобият знания и умения, за да бъдат отговорни граждани. Някои учители може да желаят да използват модули за обучение от връстници на автентични и неавтентични обекти, но повечето гимназисти не могат да се научат как да станат професионални екскурзоводи без по-висока степен на образование, както и без правилно и задълбочено обучение. С оглед на това се препоръчва да се работи с образователния

Студенти на посещение в Бет Шалом, Великобритания

Преподавателят трябва да насърчава обсъжданията и разсъжденията по наблюдавания обект като неразделна част от посещението, като осигури място и време, за да направи това възможно.

Паметта е разговор. Педагозите са посредниците в този разговор, насочвайки учебния процес към това, което учениците научават на автентични и неавтентични обекти.

Например Маутхаузен (Mauthausen) в Австрия „... е място, където са се срещнали съдбите на граждани на много европейски и неевропейски държави. Посещаваните места дават възможност на посетителите да научат факти, да насърчат информираността и да пробудят тяхната отговорност като морални граждани. Комбинираните спомени, които са преплетени, изискват особено внимание, когато вървим към бъдещето.”

Много преподаватели и техните ученици биха могли да пожелаят да проведат церемонии по възпоменание на Холокоста на автентични и неавтентични обекти. Препоръчва се преди това учениците да се подготвят активно, да се предвиди възможност членове на семействата им да се включат в церемониите. Обичаи и ритуали на възпоменание, като изпълнения на музикални подборки, провеждане на молитви, запалване на свеци, рецитиране на стихове и имена на жертви, са много често срещани в обектите. Въпреки че формите на възпоменанията и на обучението за Холокоста обикновено са доста различни по характер, церемониите за възпоменание на обектите са важен компонент на образователния процес.

Последващи действия след учебните посещения

Последващата работа трябва да отговаря на въпросите, повдигнати от учениците в резултат на учебното пътуване и да им помогне да представят това, което са научили по време на посещението, в по-широк контекст.

Например, според образователния персонал в Аушвиц-Биркенау, „Колкото повече се отдалечаваме от времето на Втората световна война, толкова по-голямо е значението на образованието на мемориалните обекти. Това е особено важно за по-младото поколение, чиито познания и чувствителност са в процес на оформяне. За следващите поколения, родени след войната, историята преди половин век е толкова отдалечена, че по-младите хора не могат да се идентифицират с нея по начина, по който родителите или бабите и дядовците им правят това. Аушвиц е специален символ за различни етнически и

религиозни групи; както и във всички мемориални обекти, образованието тук е важен принос за съвременното общество. Посещенията на обекта и придружаващите ги образователни усилия крият голям потенциал за оформяне на нагласите на младите хора. Те могат да учат на толерантност и да показват как е възможно да се изправим и да кажем „не“ на ксенофобията, предразсъдъците, стереотипите и расовата дискриминация. Човечеството никога няма да бъде освободено от такива негативни явления и такива нагласи могат да доведат, ако не им се окаже съпротива своевременно, до невъобразимо варварство – дори в центъра на цивилизования свят.

Непрекъснатото тясно сътрудничество между експертите от музея и учителите в училищата е предпоставка за всеобщия смисъл и моралната важност на посещенията на млади хора с оглед постигане на възможно най-пълно въздействие. В учебния център на музея „Аушвиц-Биркенау“ учителите могат да получат изчерпателна информация, внимателно подготвени комплекти учебни помагала, включващи исторически материали и учебни програми, които да подготвят младите хора за посещения в музея и за действията след такива посещения.”

За да научите какво да преподавате за Холокоста, [кликнете тук](#).

За повече информация относно защо да преподавате за Холокоста, [кликнете тук](#).

За педагогически указания за това как да преподавате за Холокоста, [кликнете тук](#).

Предполага се, че преподавателите и техните ученици се запознават с уебсайтовете на автентични и неавтентични обекти преди посещенията им. Най-изчерпателният източник, събран понастоящем за автентични и неавтентични обекти, свързани с Холокоста, включително интерактивна карта на всички мемориали, паметници, мемориални обекти, институции и музеи в памет на жертвите на нацизма, може да бъде намерен на: www.memorial-museums.net/

Освен това, следният списък от връзки, макар и неизчерпателен, също може да бъде полезен при планирането на конкретни учебни пътувания, свързани с Холокоста, в държавите — членки на Международния алианс за възпоменание на Холокоста (ITF) и в други страни.

Марш на живите в Аушвиц-Биркенау, Полша, 2005

Аржентина
www.fmh.org.ar

Австрия
www.mauthausen-memorial.at
www.schloss-hartheim.at

Белгия
www.cicb.be

Канада
www.mhmc.ca

Хърватия
www.iusp-iasenovac.hr

Чешка република
www.pamatnik-terezin.cz

Франция
www.memorial-cdic.org

Германия
www.gedenkstaettenforum.de
www.stiftung-bg.de/gums/en/index.htm
www.topographie.de
www.ghwk.de
www.buchenwald.de
www.ravensbrueck.de
www.bergen-belsen.de
www.kz-gedenkstaette-dachau.de

Унгария
www.hdke.hu

Израел
www.yadvashem.org
www.gfh.org.il
www.massuah.org

Италия
<http://www.windcloak.it/cultura/risiera.htm>

Литва
www.jmuseum.lt

Мексико
www.memoriaytolerancia.com

Нидерландия
www.annefrank.org
www.westerbork.nl
www.nmkampvught.nl
www.hollandscheschouwburg.nl
www.bethshalom.com

Норвегия
www.hlsenteret.no

Полша
www.auschwitz.org.pl
www.belzec.org.pl
www.majdanek.pl/

Южна Африка
www.ctholocaust.co.za

Обединено кралство
www.iwm.org.uk
www.het.org.uk
www.bethshalom.com

Съединени американски щати
www.ushmm.org

www.mjhnvc.org
www.wiesenthal.com
www.hmh.org
www.flholocaustmuseum.org